

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

Broj: 02/1-04-2667-1/24
Tuzla, 21.11.2024. godine

Na osnovu člana 5. i 29. Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 17/00, 1/05, 11/06, 13/11 i 15/17), Vlada Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 21.11.2024. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I

Prihvata se Rodna analiza zaposlenih u institucijama Tuzlanskog kantona na rukovodećim pozicijama.

II

Rodna analiza iz tačke I ovog Zaključka uputit će se Skupštini Tuzlanskog kantona na razmatranje.

DOSTAVITI:

- 1 x Skupštini Tuzlanskog kantona
- 1 x Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i povratak
- 1 x Evidenciji
- 1 x a/a

PREMIJER KANTONA

Irfan Halilagić
Irfan Halilagić

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVIJO ZA RAD, SOCIJALNU
POLITIKU I POVRATAK**

**RODNA ANALIZA ZAPOSLENIH U
INSTITUCIJAMA TUZLANSKOG KANTONA
NA RUKOVODEĆIM POZICIJAMA**

TUZLA, Novembar 2024. godine

UVOD

Rodna analiza je sistematično prikupljanje i proučavanje informacija o rodnim razlikama i društvenim odnosima u svrhu uočavanja i razumijevanja nejednakosti zasnovanih na rodu. Prevođenjem termina rodne zastupljenosti želi se doprinijeti frekventnijoj i adekvatnijoj upotrebi rodne terminologije u službenom govoru, ali i boljem razumijevanju procesa i pojava u našem društvu koji su neizostavno povezani sa rodnim odnosima, odnosno sa ulogama, pravima, mogućnostima i resursima koje žene i muškarci imaju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ustavom Bosne i Hercegovine i ustavima entiteta, utvrđeno je opće pravo na zaštitu od diskriminacije. Svim građanima i građankama Bosne i Hercegovine garantira se pravo učešća u političkim strankama, sudjelovanje u javnim poslovima, jednakopravnost pristupa javnim službama i pravo da biraju i da budu birani. Ustav Bosne i Hercegovine, međutim, ne propisuje općenitu obavezu određene zastupljenosti spolova (kvota, proporcija, paritet i sl.) u javnom životu, niti posebnu obavezu u pogledu zastupljenosti u zakonodavnoj, izvršnoj ili sudskoj vlasti, ali sadrži odredbe o zabrani diskriminacije po osnovu spola u procesu uživanja prava i sloboda utvrđenih Ustavom BiH.

Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini-prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, br 32/10) prvi put je donesen je 2003. godine.

U skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini i Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, osnovana je Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine u okviru Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, i to sa sljedećim mandatom: Priprema izvještaje, prati i analizira stanje ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.

Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine i Gender Centar Republike Srpske uspostavljeni su odlukama entitetskih vlada. Osnovni mandat centara je da: Prate usaglašenost zakona i drugih akata, politika, strategija, planova i programa, koji se donose na nivou entiteta, sa domaćim i međunarodnim standardima za ravnopravnost spolova.

ZAPOSLENI U INSTITUCIJAMA TUZLANSKOG KANTONA

Institucije u Tuzlanskom kantonu čine ministarstva, uredi i upravne organizacije.

Dvanaest je ministarstava, pet ureda, dvije samostalne uprave, dvije samostalne upravne organizacije, jedna specijalizirana organizacija, četiri upravne organizacije u sastavu ministarstava, jedno regulaciono tijelo i jedan poseban organ.

1. Skupština Tuzlanskog kantona

Ministarstva su sljedeća:

1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona,
2. Ministarstvo finansija Tuzlanskog kantona,
3. Ministarstvo za kulturu, sport i mlade Tuzlanskog kantona,
4. Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona,
5. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona,

6. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona,
7. Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona,
8. Ministarstvo pravosuđa i uprave Tuzlanskog kantona,
9. Ministarstvo za boračka pitanja Tuzlanskog kantona,
10. Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona,
11. Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona i
12. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona.

Uredi:

1. Ured Premijera,
2. Ured Vlade,
3. Ured za zakonodavstvo,
4. Ured za zajedničke poslove i
5. Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom

Samostalne uprave:

1. Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzlanskog kantona i
2. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Tuzlanskog kantona.

Samostalne upravne organizacije:

1. Kantonalni zavod za pružanje pravne pomoći i
2. Pedagoški zavod.

Specijalizirana organizacija:

1. Kantonalna agencija za privatizaciju.

Upravne organizacije u sastavu ministarstava:

1. Kantonalna uprava za šumarstvo,
2. Poljoprivredni zavod,
3. Zavod za prostorno planiranje i urbanizam i
4. Kantonalna direkcija robnih rezervi.

Regulaciono tijelo:

1. Komisija za koncesije.

Poseban organ:

2. Kantonalno pravobranilaštvo Tuzlanskog kantona.

Od Ureda za zajedničke poslove kantonalnih organa Tuzlanskog kantona gdje se nalaze personalni dosijeri zaposlenih u institucijama TK-a dobili smo podatke o ukupnom broju zaposlenih prema strukturi koja se odnosi na broj lica koja nemaju status službenika, zatim zaposlenih sa statusom državnih službenika i namještenika i podatak o rodnoj pripadnosti svih zaposlenih u organima uprave koja je prikazana na slijedećoj tabeli:

Godina	Ukupno zaposlenih	Lica koja nemaju status službenika	Državni službenici	Namještenici	Žene	Muškarci	Procentualno učešće	
							Ž	M
2022	488	31	263	194	265	223	54,30%	45,70%
2023	508	31	281	196	277	231	54,53%	45,47%
2024	538	33	301	204	294	244	54,65%	45,35%

Na osnovu prikupljenih podataka iz službene evidencije od strane naprijed taksativno nabrojanih institucija Tuzlanskog kantona, rodna analiza zaposlenih na rukovodećim pozicijama tabelarno je prikazana kako slijedi:

R.br.	Institucije u Tuzlanskom kantonu	Broj izvršilaca na rukovodećim radnim mjestima	Pol		Procentualna zastupljenost	
			M	Ž	M	Ž
1.	Skupština Tuzlanskog kantona	2	0	2	0%	100%
2.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	138	123	15	89%	11%
3.	Ministarstvo finansija	5	2	3	40%	60%
4.	Ministarstvo za kulturu, sport i mlade	3	1	2	33%	67%
5.	Ministarstvo obrazovanja i nauke	5	3	2	60%	40%
6.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	5	1	4	20%	80%
7.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice	3	2	1	67%	33%
8.	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	6	3	3	50%	50%
9.	Ministarstvo pravosuđa i uprave	4	0	4	0%	100%
10.	Ministarstvo za boračka pitanja	3	1	2	33%	67%
11.	Ministarstvo privrede	5	3	2	60%	40%
12.	Ministarstvo zdravstva	4	2	2	50%	50%
13.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	4	4	0	100%	0%
14.	Ured Premijera	3	1	2	33%	67%
15.	Ured Vlade	2	1	1	50%	50%
16.	Ured za zakonodavstvo	1	0	1	0%	100%
17.	Ured za zajedničke poslove	4	3	1	75%	25%
18.	Kantonalna uprava civilne zaštite	3	2	1	67%	33%
19.	Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	12	7	5	58%	42%
20.	Kantonalni zavod za pružanje pravne pomoći	2	2	0	100%	0%
21.	Pedagoški zavod	2	1	1	50%	50%
22.	Kantonalna agencija za privatizaciju	3	2	1	67%	33%
23.	Kantonalna uprava za šumarstvo	1	1	0	100%	0%
24.	Poljoprivredni zavod	1	1	0	100%	0%
25.	Zavod za prostorno planiranje i urbanizam	1	0	1	0%	100%
26.	Kantonalna direkcija robnih rezervi	1	1	0	100%	0%
27.	Komisija za koncesije	2	1	1	50%	50%
28.	Kantonalno pravobranilaštvo	1	0	1	0%	100%
29.	Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom	1	1	0	100%	0%
UKUPNO		227	169	58	74,45%	25,55%

Analiza navedene tabele daje uvid u spolnu zastupljenost rukovodećih radnih mjesta u institucijama Tuzlanskog kantona.

1. Ukupna zastupljenost po spolu:

- Od ukupno 227 izvršilaca na rukovodećim pozicijama, 169 su muškarci (74,45%), dok je 58 žena (25,55%). Ova razlika ukazuje na značajan rodni disbalans u korist muškaraca.

2. Institucije sa potpunom dominacijom jednog spola:

- Postoji nekoliko institucija gdje su rukovodeće pozicije isključivo zauzete od strane muškaraca ili žena. Na primjer:
 - **Skupština Tuzlanskog kantona i Ministarstvo pravosuđa i uprave** imaju samo žene na rukovodećim pozicijama (100%).
 - **Ministarstvo unutrašnjih poslova** ima 89% muškaraca.
 - **Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak** je jedino u kojem su svi rukovodioci muškarci (100%).

3. Institucije s ravnotežnom zastupljenošću:

- Neke institucije pokazuju uravnoteženiju raspodjelu između spolova, što može biti znak većeg truda u postizanju rodne ravnopravnosti. Institucije s približno jednakom zastupljenošću su:
 - **Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja** (50% muškaraca i 50% žena)
 - **Pedagoški zavod** (50%-50%)
 - **Komisija za koncesije** (50%-50%)

4. Institucije sa većim procentom žena:

- **Ministarstvo za kulturu, sport i mlade** (67% žena)
- **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** (80% žena)
- **Ured Premijera** (67% žena)

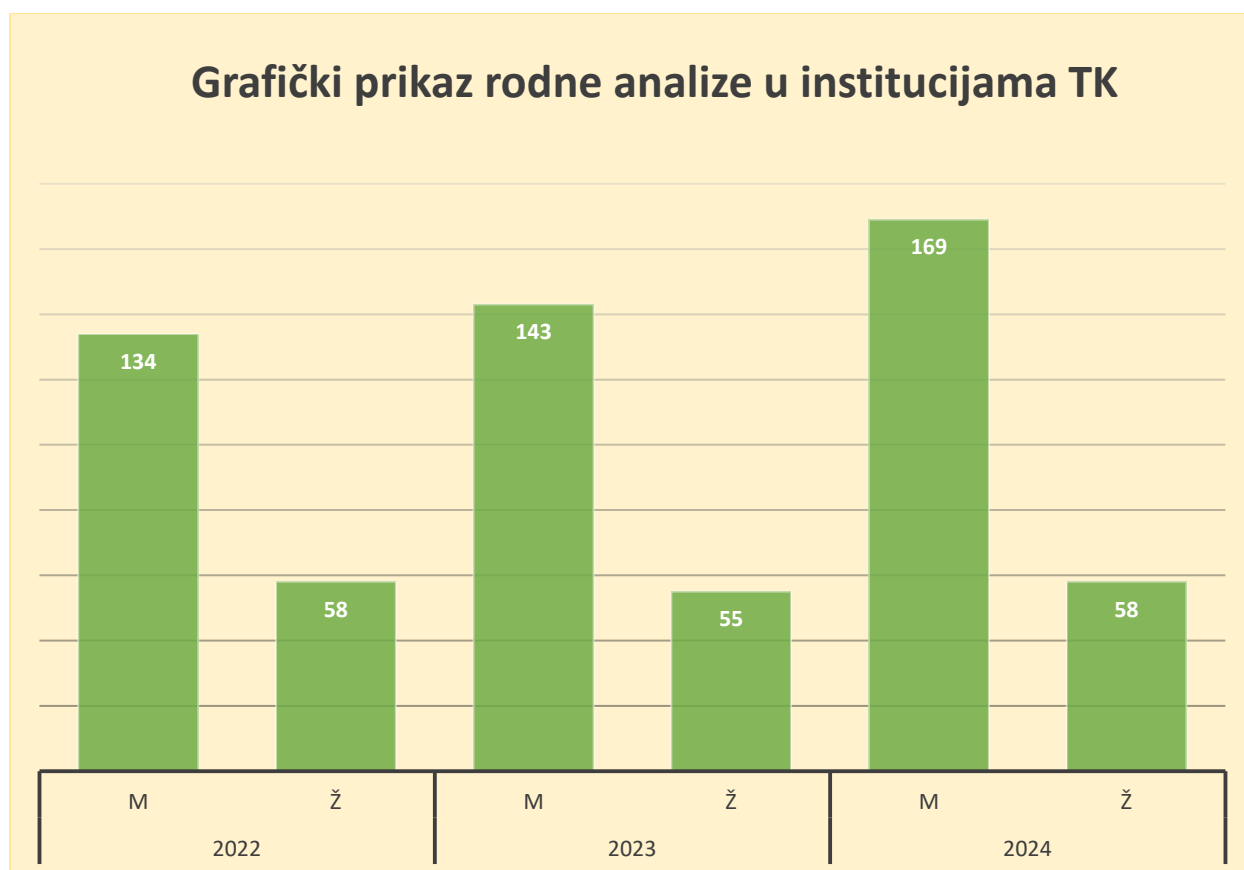
5. Veći procenat muškaraca u institucijama sa većim brojem izvršilaca:

- **Ministarstvo unutrašnjih poslova** zapošljava čak 138 muškaraca i samo 15 žena, što ukazuje na rodni disbalans u većim institucijama.

Iako u nekim institucijama postoji raznolika zastupljenost, opšti zaključak je da muškarci drže većinu rukovodećih pozicija u većini institucija, dok su žene u manjini.

Ova analiza naglašava potrebu za dodatnim koracima ka poboljšanju rodne ravnoteže, posebno u institucijama s velikim brojem izvršilaca gde je dominacija jednog spola izraženija.

Grafički prikaz rodne analize u Tuzlanskom kantonu u posljednje tri godine.

POSLEDNJE 3 GODINE	2022		2023		2024	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
	134	58	143	55	169	58
UKUPNO	192		198		227	

Dijagram prikazuje trend rodne zastupljenosti na rukovodećim pozicijama u kantonalnim institucijama Tuzlanskog kantona u periodu od 2022. do 2024. godine. Evo ključnih tačaka analize:

- Rast broja muškaraca na rukovodećim pozicijama:

Broj muškaraca na rukovodećim pozicijama kontinuirano raste iz godine u godinu: 134 u 2022., 143 u 2023. i 169 u 2024. To pokazuje značajan porast broja muškaraca, naročito između 2023. i 2024. godine.

- Blaga stabilnost broja žena:

Broj žena na rukovodećim pozicijama ostaje relativno stabilan kroz sve tri godine, sa 58 u 2022., 55 u 2023. i ponovo 58 u 2024. godini. Ovo pokazuje da nije došlo do značajnog povećanja broja žena na rukovodećim pozicijama.

- Disproporcija između spolova:

Muškarci su znatno dominantniji na rukovodećim pozicijama u svim analiziranim godinama. Na primjer, u 2024. godini muškarci čine skoro tri četvrtine rukovodećeg kadra (169 muškaraca naspram 58 žena).

- Trend povećanja rodne disproporcije:

Iako je broj žena ostao stabilan, rast broja muškaraca na rukovodećim pozicijama povećava rodnu disproporciju u zastupljenosti, posebno u 2024. godini. Ova razlika može ukazivati na potrebu za politikama koje bi povećale rodnu ravnotežu u institucijama kantona.

Dijagram jasno pokazuje rodnu neravnotežu koja se povećava kroz godine, sa dominacijom muškaraca na rukovodećim pozicijama. Ovi podaci mogu poslužiti kao temelj za razmatranje strategija za unapređenje rodne ravnopravnosti u kantonalnim institucijama.

Zaključak

U posljednje vrijeme se ulažu značajni naponi na razvijanju domaćeg pravnog, institucionalnog i političkog okvira za primjenu principa ravnopravnosti spolova koji su mahom usklađeni sa međunarodnim standardima. Ipak, rodna ravnopravnost još uvijek nije tretirana kao prioritet razvojnih i drugih strategija, te se još uvijek shvata kao pitanje kojim se primarno bave žene.

Proces uvođenja rodne ravnopravnosti u sve oblasti društvenog života u BiH zahtijeva, prije svega, djelovanje u smislu promjene svijesti i povećanja znanja o uzrocima i posljedicama diskriminacije na osnovu pola. Stoga je ovo veoma dugotrajan proces koji uveliko zavisi od brojnih društvenih okolnosti i uticaja na globalnom, regionalnom i lokalnom nivou, te zahtijeva intenzivniji rad na restrukturisanju i reformi institucionalnih politika.

U programima i projektima koji se donose/planiraju na svim nivoima vlasti u BiH treba se više posvetiti pažnje gender analizama baziranim na postojećim činjenicama i evidenciji o stanju ravnopravnosti spolova u BiH.

Ova rodna analiza prikazuje raspodjelu zaposlenih po spolu u institucijama Tuzlanskog kantona, fokusirajući se na rukovodeće pozicije u periodu od 2022. do 2024. godine. Cilj analize je razumijevanje trenutnog stanja rodne zastupljenosti i identifikacija postojećih nejednakosti.

Ustav BiH garantira jednak pristup javnim službama i zabranu diskriminacije, dok Zakon o ravnopravnosti spolova, donesen 2003. godine, postavlja osnovne standarde. Na nivou entiteta djeluju gender centri s mandatom praćenja i usklađivanja zakonskih akata sa standardima rodne ravnopravnosti.

Ukupan broj rukovodećih pozicija u institucijama Tuzlanskog kantona je 227, od čega 169 zauzimaju muškarci (74,45%), dok je 58 žena (25,55%). Ovi podaci ukazuju na značajnu dominaciju muškaraca, s gotovo tri puta većom zastupljenošću nego žena.

Ova analiza je važan korak ka povećanju svijesti o rodnoj neravnoteži i potrebnim reformama u cilju ravnopravnijeg društva. Predložene mjere i aktivnosti mogu doprineti stvaranju inkluzivnijeg i ravnopravnijeg upravnog sistema u Tuzlanskom kantonu, koji će bolje reflektovati interese i potrebe svih građana, bez obzira na spol.

Stoga, preporučujemo sljedeće korake u cilju poboljšanja rodne ravnopravnosti:

1. **Razvoj politika za podršku rodne ravnopravnosti:** Institucije Tuzlanskog kantona treba da razviju i provode politike koje podstiču zapošljavanje žena na rukovodećim pozicijama, kao i inicijative za uspostavljanje rodno balansiranih timova na svim nivoima uprave.
2. **Programi obuke i mentorstva:** Uvođenje programa obuke i mentorstva za žene, posebno u oblastima sa tradicionalno nižom zastupljenošću žena, kao što su sigurnost, pravosuđe i ekonomija, može doprinjeti jačanju njihove pozicije u društvu ili organima institucija.
3. **Monitoring i izvještavanje:** Redovno praćenje i objavljivanje podataka o rodnoj zastupljenosti u institucijama omogućava transparentnost i pomaže u prepoznavanju oblasti gdje su potrebna poboljšanja.
4. **Podizanje svijesti i edukacija:** Organizacija radionica i seminara o važnosti rodne ravnopravnosti za menadžment i zaposlene može doprinjeti stvaranju radnog okruženja koje prepoznaje i vrednuje doprinos oba spola.

DOSTAVLJENO:

- 1.Vlada TK
- 2.Evidencija
- 3.Arhiva

MINISTAR

Fadil Alić

Broj:09/1-04-026667/24
Tuzla, 01.11.2024.g